

6. Видюк А. Формирование культуры здоровья в общеобразовательных школах / А. Видюк, Л. Белогурова, С. Савельева, Е. Дойнова // Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я рекреації, спортивної медицини та реабілітації: Тези допов. ІУ Міжнар. наук. конфер. – К., 2000. – С.337.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ТА ПРОЄКТИ МОК ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ

Радченко Л. О.

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
професор кафедри історії та теорії олімпійського спорту
Національного університету фізичного виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

Актуальність. Основою сучасного олімпійського руху, відповідно до олімпійської хартії, є олімпізм – філософія життя, що звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якість тіла, волі та розуму. Поєднуючи спорт з культурою та освітою, олімпізм намагається створити спосіб життя, який базується на радості від зусилля, освітній цінності доброго прикладу, соціальній відповідальності та повазі до універсальних фундаментальних етичних принципів [2].

Однак, дослідження дозволяють відзначити, що незважаючи на зусилля МОК, щодо поєднання спорту, культури та освіти, в свідомості переважної більшості учасників олімпійського руху спортивна складова істотно домінує над культурно-освітньою [1, 4].

Мета роботи – систематизувати культурно-освітні проєкти та програми, що реалізуються Міжнародним олімпійським комітетом як складова розвитку олімпійського руху

Результати досліджень. Міжнародний олімпійський комітет докладає значних зусиль з метою інтеграції мистецтва у спорт та реалізації культурно-освітньої складової сучасного олімпійського руху.

Це завдання значною мірою виконується завдяки зусиллям комісії МОК з культури й олімпійської спадщини та з олімпійської освіти, за підтримки яких відбувається реалізація таких культурно-освітніх проєктів, як: Всесвітній форум з питань освіти, культури і спорту, культурно-освітні конкурси: олімпійський спорт і мистецтво, олімпійський спорт і література, спорт і фотографія тощо, відзначення за досягнення у розвитку культурно-освітньої складової олімпійського руху тощо (рис. 1).

Рис. 1. Культурно-освітні проекти та програми, що реалізуються Міжнародним олімпійським комітетом

Всесвітній форум з питань освіти, культури і спорту відбувається раз на два роки, об'єднує представників світу спорту, закладів освіти, членів неурядових організацій, урядів країн та міжурядових організацій, а також спортсменів і молодих людей, задля обговорення актуальних питань розвитку культурно-освітньої складової сучасного олімпійського руху та розробки спільної стратегії щодо її розвитку.

Важливими культурно-освітніми проектами в рамках розвитку олімпійського руху сучасності, є конкурси, що МОК організовував з

метою залучення різних верств населення до цінностей олімпійського руху. Так, у 2000 р. для подальшого розвитку активної взаємодії між світами мистецтва і спорту, на національному, регіональному та міжнародному рівнях Міжнародним олімпійським комітетом був запущений конкурс «Олімпійський спорт і мистецтво»; з 2001 р. з метою зміцнення взаємозв'язку між подіями Олімпійських ігор та мистецтвом, зокрема, – літературою, МОК було ініційовано проведення конкурсу «Олімпійський спорт і література»; з 2004 року запущено проведення конкурсу «Спорт і фотографія» (є відкритим тільки фотографів-аматорів з країн, НОК яких є визнаними МОК); у 2008 р. було започатковано конкурс МОК «Спорт та виконання естрадної пісні». МОК є основним органом, що здійснює безпосереднє керівництво організацією та проведенням зазначених конкурсів, встановлює критерії, розробляє правила, всі конкурси проходять у два етапи: національний та міжнародний.

Важливим напрямом у реалізації культурно-освітніх проєктів МОК є його співпраця із різними установами. Так, однією з наймасштабніших серед інших, є програма співпраці Міжнародного олімпійського комітету з Організацією Об'єднаних Націй.

У січні 2004 року МОК підписав нову угоду про співпрацю з ЮНЕСКО, з метою зміцнення співробітництва, яке розпочалося в 1984 році та було спрямоване на об'єднання зусиль в питанні забезпечення тісної взаємодоповнюваності між олімпійськими ідеалами і цілями ЮНЕСКО в області фізичного виховання і спорту. В межах даної угоди, ЮНЕСКО та МОК зобов'язуються співробітничати у тих напрямках, що становлять взаємний інтерес в галузі фізичного виховання і спорту, зокрема, шляхом спільної організації зустрічей, конференцій і семінарів.

Ще одним елементом співпраці в рамках зазначеного партнерства було те, що Генеральна Асамблея ООН в своєму Порядку денному в галузі сталого розвитку на період до 2030 р. (міститься в Резолюції ООН 70/1 від 25 грудня 2015 р.), прямо назвала спорт «одним з важливих чинників» сприяння зміцненню миру і взаєморозуміння [2].

Важливим напрямом в реалізації культурно-освітньої політики МОК є його співпраця з Міжнародним комітетом з FairPlay. Різні спільні заходи та проєкти, що проводять зазначені установи, сприяють підвищенню обізнаності учасників олімпійського руху про важливість культури та олімпійської освіти як у практиці спорту, так і повсякденному житті.

Важливим напрямом в реалізації культурно-освітньої складової сучасного олімпійського руху є і розвиток програми «Олімпійська солідарність» в рамках якої МОК підтримує та заохочує ініціативи НОКів та їх Національних олімпійських академій щодо активної участі в реалізації культурно-освітньої складової сучасного олімпійського руху шляхом створення, організації та пропаганди відповідних програм та ініціатив.

Ще одним напрямом співпраці Міжнародного олімпійського комітету, що відбувається, як складова реалізації культурно-освітніх проєктів є співпраця з Міжнародним комітетом імені П'єра де Кубертена.

Важливою складовою у залученні молодого покоління до участі в олімпійському русі є Освітня програма МОК олімпійські цінності (OVER), що являє собою серію безкоштовних та доступних навчальних ресурсів, створених МОК.

МОК запровадив і відзнаки для осіб, які мають певні досягнення у розбудові олімпійського руху. Так, найвищою нагородою, що була започаткована МОК у травні 1975 р. (на заміну олімпійському сертифікату) є олімпійський орден. Олімпійським орденом нагороджуються особи, які зробили значний внесок у розвиток олімпійського руху.

З 1992 р. МОК заснував спеціальну нагороду для представників сфери мистецтва та культури які своєю працею сприяють просуванню спорту, молоді та миру. Першим володарем нагороди став відомий грецький композитор М. Теодоракіс.

Відповідно до стратегії розвитку олімпійського руху – «Порядку денного 2020» з 2016 р. МОК запровадив нагородження спортсменів за видатний внесок в Олімпізм (культура, освіта, розвиток і мир) – «Олімпійський лавр». Першим володарем нагороди став атлет із Кенії – К. Кейно.

Заключення. Дослідження дозволяють відзначити, що запровадження Міжнародним олімпійським комітетом культурно-освітніх проєктів, мистецьких конкурсів, відзначення їх лауреатів та переможців є не лише ваговою складовою розвитку олімпійського руху, яка вирізняє його серед інших масштабних спортивних заходів, а й засобом, що сприяє підвищенню зацікавленості у подіях олімпійського спорту серед митців, освітян, відвідувачів спортивних змагань та інших верств населення, що в свою чергу дозволяє говорити про гуманітарний розвиток суспільства.

Література:

1. Булатова М.М., Радченко Л.О., Єрмолова В.М. Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти (український досвід). Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020. №2. С.105-115.
2. Олімпійська хартія. Чинна з 17 липня 2020 р. 67 с. [Інтернет]. Доступно на: <http://noc-ukr.org/about/officialdocuments/olimpiyska-khartiya/>.
3. Олимпийско движение, Организация Объединенных Наций и воплощение общин идеалов. [Інтернет]. Доступно на: <https://www.un.org/ru/chronicle/article/21944>

4. Радченко Л.О. Місце та роль культури і освіти в стратегії розвитку сучасного олімпійського руху. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2016. №5(75). С.98-101.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПЛАВАННЮ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Романова В. І.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Каушан І. В.

*магістр фізичної культури і спорту
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Дитина з народження має здатність до плавання. Коли дитина з'являється на світ, вона на інстинктивному рівні може затримувати дихання і здійснювати гребні рухи руками, так як дев'ять місяців перебувала в утробі матері в навколоплідних водах. Цей рефлекс згасає упродовж перших двох місяців, якщо його не підтримувати. В 70-роки минулого століття вчені проводили дослідження і довели, що немовлята у віці 1-2 місяців легко утримуються на воді, з них 80 % мали високу опірність до застудних захворювань.

Спортивні тренери радять приступати до тренувань з плавання дітям у віці від 4 років. В цей період спостерігається формування бажання до нового і здатність мозку швидко засвоювати координаційні рухи руками і ногами.

Аналіз наукових досліджень вчених з опитування учнів молодшого класу показав, що майже 100 % дітей хотіли, щоб на уроках фізичної культури викладався варіативний модуль «Плавання». 67 % дітей в цьому віці не вміють плавати, а більшість шкіл країни немає змоги проводити заняття у зв'язку з відсутності басейну.